

A Magyar Színház- és Filmművészeti Szövetség alapszabálya – 1951. szeptember 9.

A dokumentum a Szövetség legfontosabb jogi dokumentuma. Részletesen bemutatja a szövetség célját, feladatait, rendelkezik a tagság feltételeiről, a szövetség felépítéséről. Szabályozza a közgyűlés és a különböző bizottságok feladat és hatáskörét.

Általános rendelkezések

1. §.

A Szövetség címe, székhelye, működési területe, pecsétje.
A szövetség címe: Magyar Színház- és Filmművészeti Szövetség.
Székhelye: Budapest, VII. Kertész u. 36.
Működési területe: Magyarország.
Pecsétje: Magyar Színház- és Filmművészeti Szövetség. Budapest.
Jelvénye: -----

2. §.

A szövetség célja.

A szövetség célja: színház és filmművészetünkben elősegíteni és diadalra juttatni a szocialista-realizmus elveit, hogy e művészetek művelőinek alkotásai hathatósan előrevigyék hazánk szocialista építését, dolgozó népünk kultúrforradalmát. E cél érdekében a színház és filmművészetünk legjobbait magába foglaló szövetség, a Szovjetunió eredményeire és tapasztalataira támaszkodva, a Magyar Dolgozók Pártja irányításával, széles kulturális egységfrontot teremtve fejt ki működését.

3. §.

A szövetség feladatai.

A szövetség feladatai:

- Tisztázza a színház és filmművészetünk elvi és szakmai problémáit.
- Tanulmányozza és ismerteti a Szovjetunió színház- és filmművészetének élenjáró eredményeit, a testvéri népdemokráciák ugyane téren elért vívmányait.
- Irányítóan támogatja e művészetek területén klasszikus hagyományaink felkutatását, kritikai feldolgozását, ápolását, továbbfejlesztését.
- Támogatja és terjeszti a művészetünkben és művészi életében jelentkező új hatásokat, amelyek a szocialista-realizmus kifejlődését szolgálják. Segítséget nyújt a fiatal művészeket nevelő Főiskolának és a színház területén folytatandó tudományos munkához.
- Küzd a népellenes művészet mindenfajta megnyilvánulása, az ellenséges áramlatoknak a színház- és filmművészetbe való behatolása, a művészek társadalmi elkülönülése és burzsoá életszemlélete ellen.
- Figyelemmel kíséri és ismerteti a kapitalista országok haladó színház és filmművészeinek harcait és eredményeit.
- Előmozdítja színházi és filmművészeink továbbképzését, fejlődését, tapasztalatcseréjét és mind a többi művészeti ágak művelőivel, mind a kulturális tömegmozgalommal való szorosabb együttműködését.

E feladatait a szövetség nyílt elvi vitákban a kritika önkritika fegyverének széleskörű alkalmazásával, folyóirat, ankétok, bizottságokban folyó munka, előadások, összejövetelek és rendszeres klubélet útján oldja meg.

4. §.

A tagokról általában.

- A szövetségnek rendes és tiszteletbeli tagjai lehetnek.
- Rendes tagok lehetnek azok a feddhetetlen előéletű magyar állampolgárságú művészek, a magyar színház és film és rádió dolgozói, akik a Magyar Népköztársaság célkitűzései mellett foglalnak állást és alkotásaikkal a szocialista építés osztályharcában és a békéért vívott nemzetközi harcban tevékeny részt vállalnak; akik komoly jelentőségű művészi tevékenységet fejtenek ki és művészetük fejlődését előmozdítják.
- A szövetségbe való felvétel, meghívás, vagy jelentkezés alapján történik. Általános tagfelvétel évente egyszer van augusztus 20. és szeptember 20-a között, de a vezetőségnek joga van soron kívül felvételre javasolni azokat, akik munkásságukkal, - művészi, vagy társadalmi téren – rendkívüli érdemeket szereztek.
- Felvételi kérelmét mindenki a Szövetség illetékes szakosztályához intézi a felvételi javaslatot a szakosztály teszi meg és a vezetőség elé terjeszti döntés végett.
- Tiszteletbeli tagok lehetnek azok a bel és külföldi személyek, akiket a Szövetség vezetősége a kulturális, gazdasági és politikai élet területéről tiszteletbeli tagnak meghív. A tiszteletbeli tagokat a szövetség vezetőségének javaslata alapján a közgyűlés hívja meg. Külföldi állampolgároknak tiszteletbeli tagként való meghívásához a belügyminiszter előzetes hozzájárulását kell kikérnie.
- A Szövetség tagjai nem lehetnek azok, akiket háborús vagy nép- és demokráciaellenes, valamint a gazdasági rend elleni bűncselekmények miatt elítéltek. Nem lehet továbbá tag az, aki ellentétben áll a szocialista építés érdekeivel és a Szövetség feladataival.

5. §.

A tagok jogai és kötelességei.

- Indítványozási és tanácskozási joggal minden tag részt vehet a Szövetség közgyűlésén, aktív és passzív szavazati joga csak a rendes tagoknak van.
- A Szövetség tagjai kötelesek az alapszabályok rendelkezéseit, valamint a szövetség intézőszerveinek határozatait megtartani. A tagok kötelesek a Szövetség célkitűzéseinek megfelelő tevékenységet kifejteni és résztvenni a Szövetség munkájában.
- A rendes havi tagsági díja művészeti tevékenységünkönkől eredő jövedelmünknek $\frac{1}{4}$ -től $\frac{1}{2}$ %-a progresszív alapon. A kulcs megállapítása a Vezetőség feladata. A tagsági díjak összegének megváltoztatása a közgyűlés hatáskörébe tartozik és csak alapszabály módosítással eszközölhető. A vezetőségnek jogában áll a tagdíj fizetése alól felmentést adni.
- A tagok kötelesek a megállapított tagsági díjakat a Szövetség pénztárába havonta befizetni.
- Azok a tagok, akik több, mint háromhavi tagdíjjal indokolatlanul hátrálékban vannak, a tagság közül törölhetők.
- A tiszteletbeli tagok tagsági díjat nem kötelesek fizetni.

Kilépés, kizárás.

- A tagság megszűnik: kilépés, kizárás, vagy a tag halála következtében.
- Kilépési szándékot írásban kell bejelenteni.
- Ki kell zárni a tagok sorából azokat, akiket nép- és demokráciaellenes, a gazdasági rend elleni, vagy egyéb bűncselekmények miatt jogerősen elítéltek.
- Ki kell zárni azt, akinek tevékenysége ellentétben áll a szocialista építés érdekeivel és a szövetség feladataival.

- Ki lehet zárni azt, aki évek óta felhagyott szakmai tevékenységével.
- Ki kell zárni azt, aki nép és demokráciaellenes, vagy társadalomellenes magatartást tanúsít.
- Ki lehet zárni azt, aki háromhónapi tagsági díjjal indokolatlanul hátralékban van.
- Kizárható a tagok sorából, aki magatartásával a Szövetség tekintélyét csorbitja, vagy az alapszabályok rendelkezéseit nem tartja meg.
- A kizárás felett a Fegyelmi Bizottság határoz, melynek határozata ellen a közlést követő naptól számított 15 napon belül a Vezetőséghez lehet fellebbezni.
- A szövetség jobb működésének előmozdítására a 2. és 3. §-ban lefektetett célkitűzések és a 4. §-ban a tagokról általában lefektetett elvek figyelembevételével, a Szövetség vezetőségének jogában áll általános tagrevízió elrendelése és végrehajtása.

7. §.

A közgyűlés.

- A közgyűlés a tagok összességének képviselője és a Szövetség egyetemes legfőbb szerve.
- A közgyűlés kétféle: rendes és rendkívüli:
 - a./ A rendes közgyűlést évenként egyszer kell megtartani. A közgyűlést az elnök hívja össze a közgyűlés előtt legalább 15 nappal a Szövetség lapjában és a sajtóban közzé teendő meghívóval. A meghívónak tartalmaznia kell a közgyűlés helyét, időpontját és tárgysorozatot.
 - b./ Rendkívüli közgyűlést az elnök a tagok 1/3-ának, illetve a vezetőségnek, illetve az Ellenőrző Bizottságnak kívánságára köteles haladéktalanul összehívni.
- A közgyűlésen az elnök, akadályoztatása esetén a főtitkár elnököl. A szavazás egyszerű szótöbbséggel történik, nyíltsága, vagy titkossága tekintetében elnöki előterjesztésre a közgyűlés dönt. Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.
- A közgyűlésen csak olyan indítványok tárgyalhatók, melyek a közgyűlés előtt legalább hat nappal írásban beérkeznek a Szövetség titkárához.
- A közgyűlésről jegyzőkönyvet kell felvenni. Ennek a közgyűlés lényeges mozzanatait kell tartalmaznia a közgyűlésen résztvevő tagok felsorolása mellett. A jegyzőkönyvet a közgyűlés elnöke és a közgyűlésen résztvevő tagok közül két tag – mint hitelesítők – írják alá. A jegyzőkönyvet a Szövetség irattárában kell megőrizni.

8. §.

A közgyűlés határozatképessége

- A közgyűlés határozatképes, ha azon a szavazatra jogosultaknak legalább 1/3-a jelen van. Szavazatra jogosult a Szövetség minden rendes tagja.
- Ha az egyénként szabályszerűen behívott közgyűlésen a tagok nem jelennek meg, határozatképes számban, úgy 8-30 napon belül ugyanazon tárgysorozattal, sajtó útján, újabb közgyűlést kell összehívni, amely a megjelent tagok számára való tekintet nélkül határozatképes.
- Az alapszabályok módosítása, más egyesületbe való beolvadás (fúzió), a Szövetség feloszlása és az esetben a vagyon hovatartozás a tárgyában összehívott közgyűlés határozatképességéhez a tagok legalább 2/3-ának jelenléte, az ezekben a tárgyakban hozott határozatok érvényességéhez pedig a jelenlévők legalább kétharmadának hozzájárulása szükséges.

9. §.

A közgyűlés hatásköre.

- A Szövetség végzett és végzendő munkájáról tartandó beszámolókat megvitatja, kiértékeli és fölöttük határozatot hoz.
- A Szövetség elnökét, főtitkárát, titkárát, a Vezetőség tagjait, a Fegyelmi Bizottság és az Ellenőrző Bizottság tagjait és póttagjait egy évre megválasztja.

- A költségvetést letárgyalja.
- A közgyűlés hatáskörébe tartozik a zárszámadás letárgyalása és a felelős számadók részére a felmentvény megadása, a Szövetségnek más egyesületbe való beolvadása, valamint a Szövetség feloszlása és ez esetben a vagyon hovaforodítása tárgyában való határozathozatal.
- A Szövetség vagyoni állagát érintő jogügyekben határoz.
- A tagok által benyújtott fellebbezések és indítványok letárgyalása.
- Az alapszabályok módosítása, más egyesületbe való beolvadás valamint a Szövetség feloszlása és ez esetben vagyonának hovaforodítása tárgyában hozott közgyűlési határozatok foganatosítás előtt, jóváhagyás végett, a belügyminiszterhez felterjesztendők.

10. §.

A vezetőség.

- A vezetőség a Szövetség végrehajtó szerve, felelős a közgyűlés határozatainak végrehajtásáért, az egész és részekre bontott terve elkészítéséért és kivitelezéséért, a Szövetség ügykezelésének irányításáért.
- A vezetőség tagjait a közgyűlés választja. A vezetőség a Szövetség elnökéből, főtitkárából, titkárából és a közgyűlés által választott 30 vezetőségi tagból áll. A szövetség folyóiratának mindenkor felelős szerkesztője szintén a vezetőség tagja.
- A vezetőség a szakosztályok javaslatai alapján dönt a tagfelvételekről.
- A főtitkár és a titkár képviseli a Szövetséget a hatóságok és harmadik személyek felé, aláírják a szövetség szerződéseit, okiratait, levelezéseit, alkalmazzák a Szövetség adminisztratív, irodai személyzetét, megállapítják az illetmények, tiszteletdíjakat, elkészítik a Szövetség évi jelentését és összeállítják a közgyűlés tárgysorozatát. Utalványozási joga a főtitkárnak és titkárnak együttesen van. A szakosztályok és bizottságok vezetőit a vezetőség jelöli ki.
- A vezetőség hatáskörébe tartozik még a megüresedett tisztségeknek a legközelebbi közgyűlésig való betöltése és általában mindazon ügyek intézése, amelyek nincsenek a közgyűlés, vagy más szerv hatáskörébe utalva.
- A vezetőség szükség szerint, de legalább kéthavonként egyszer ülést tart.
- A vezetőség tagjai közül szűkebb Intéző Bizottságot választ, a vezetőség feladatainak, a teljes vezetőségi ülések közötti időszakban való ellátására.
- Az Intéző Bizottság szükség szerint, de legalább havonta egyszer ülést tart.
- A vezetőségnek és az Intéző Bizottságnak joga van üléseire bárkit meghívni.
- A vezetőség köteles a Szövetség tagjainak negyedévenként munkájáról beszámolni. A helytelen munkát végző, vagy munkát nem végző tagok a vezetőségből visszahívhatók.

11. §.

Fegyelmi Bizottság

- A Fegyelmi Bizottság 5 rendes és 2 póttagból áll. A Bizottságnak tagja a vezetőség két kiküldötte. Három rendes és két póttagot a közgyűlés választ.
- Elnöke a vezetőség kiküldötteinek egyike, a vezetőség meghatározása szerint.
- A Fegyelmi Bizottság ülésein részt vesz szavazati jog nélkül annak a szakosztálynak vezetője, amelynek tagja a Bizottság elé kerül.
- A Fegyelmi Bizottság foglalkozik a Szövetségben felmerülő összes fegyelmi ügyekkel. Döntése ellen a vezetőséghez lehet fellebbezni, a határozathozataltól számított 15 napon belül.

12. §.

Az Ellenőrző Bizottság.

- Az Ellenőrző Bizottság 3 rendes és 2 póttagból áll. Tagjait a közgyűlés választja. Elnököt saját tagjai közül választ.

- Feladata a Szövetség mindennemű anyagi ügyének felügyelete és ellenőrzése. Munkájáért a közgyűlés felelős.

13. §.

A Szövetség felépítése.

A Szövetség szervezetileg négy szakosztályból áll. Ezek a következők:

- Színész, rendező szakosztály,
- Dramaturg szakosztály,
- Szcenikai, technikai szakosztály
- Opera, zenei szakosztály.

Az egyes szakosztályokba az ügyek vitelére külön-külön területi vezetőségek választhatók. (Tehát pl. az I. szakosztály, színházi, rádió, vagy film működés területével kapcsolatban.) A szakosztályok élén, a vezetőség által kijelölt szakosztályvezető áll.

14. §.

A Szövetség megszüntetése.

- A Szövetséget a közgyűlés határozata, vagy főfelügyeleti intézkedés szüntetheti meg. Azokban az esetekben, ha a Szövetség az alapszabályokban előírt célját és eljárását be nem tartja, hatáskörét túllépi, államellenes működést fejt ki, a közbiztonság és a közrend ellen súlyos vétséget követ el, vagy a tagok vagyoni érdekeit veszélyezteti, a belügyminiszter ellene vizsgálatot rendelhet el, működését felfüggesztheti és végleg fel is oszlathatja.
- A megszüntetés után fennmaradt vagyontárgyak tulajdonjoga azokra a szervekre száll át, amelyeket a közgyűlés feloszlató határozata, vagy a kormányrendelet megjelöl.

Elfogadta az 1951. szeptember 9-i közgyűlés.

Ladányi Ferenc sk.
főtitkár

Szilágyi Bea sk.
titkár

Jelzet: MNL OL P 2143-1. tétel – 1951.

Géppel írt másolat, pecsét és aláírások nélkül. Az irat alján a következő feljegyzéssel: „Fenyő Imre, Jegyzetsokszorosító V. I. sz. telepe Budapest VIII. Rákóczi út 15. Fvez: Krausz Ferenc”